

България: Комитетът на Министрите разглежда мерки за подобряване на наказателните разследвания

По време на заседанието си на 9-11 март във формат „Права на човека“ Комитетът на министрите на Съвета на Европа разглежда изпълнението на решенията С.З. и *Колеви* срещу България. Тези дела се отнасят най-вече до системния проблем, свързан с неефективното разследване на убийства и насилие, и липсата на гаранции за независимостта на наказателни разследвания, касаещи главния прокурор.

Що се отнася до разследванията спрямо главния прокурор и неговите или нейните заместници, Комитетът приветства значителните усилия, положени наскоро от българските власти за изработване на законодателни изменения. Той отбеляза, че неотдавна приетата реформа, която въвежда специален прокурор по разследването срещу главния прокурор („специален прокурор“), включва няколко положителни разпоредби, и приветства като важна стъпка въвеждането на съдебен контрол на отказите на специалния прокурор да образува досъдебно производство.

В същото време, Комитетът отбеляза, че новата уредба съдържа някои пропуски и недостатъци и, че с оглед на настоящия формат на Висшия съдебен съвет („ВСС“) тя може да не е достатъчна, за да се изключи влиянието на главния прокурор върху избора и отчетността на специалния прокурор. Той отбеляза по-конкретно, че 11-те членове на ВСС, свързани професионално с прокуратурата, могат да наложат вето на подобни решения, да наложат кандидати, които се приемат от главния прокурор, или да се превърнат в основния компонент на необходимото мнозинство.

Поради това Комитетът призова властите да приемат законодателни или, в случай че се установят непреодолими конституционни пречки, конституционни изменения, за да отговорят изцяло на междинната резолюция [CM/ResDH\(2019\)367](#) и да предоставят тяхното становище дали въвеждането на по-кратък мандат на първия специален прокурор не е необходимо, за да могат необходимите промени да влязат в сила без ненужно забавяне.

Комитетът подчерта в този контекст важноста да се намали всяко потенциално влияние на главния прокурор във ВСС и да се обмислят подходящи мерки в тази посока преди избора на нов ВСС през 2022 г. Той насърчи също властите да преценят дали процесуалните или институционалните правила, включително по отношение на разширяването на съдебния контрол, не трябва да бъдат изменени, за да се намали до известна степен влиянието на главния прокурор сред магистратите или в прокуратурата.

Комитетът също прикани властите да въведат ясни правила за временното отстраняване на главния прокурор от длъжност съгласно Закона за съдебната система, както и за участието на подходящ брой разследващи, които да са достатъчно независими от него. Той ги прикани също да въведат правила за независимо заместване на специалния прокурор извън случаите на еднократни спешни действия по разследването или да обмислят механизъм, който разчита на списък от магистрати, които да бъдат компетентни да действат като *ad hoc* прокурори.

Освен това, що се отнася до ефективността на разследванията като цяло, Комитетът настоя отново за въвеждането на съдебен контрол върху отказите на

прокуратурата да образува досъдебно производство, като същевременно се приемат мерки за избягване на значително увеличаване на натовареността на съдиите и прокурорите. Той също отправи искане към властите да предоставят оценка на възможността за приемане на други стъпки за подобряване на ефективността на наказателните разследвания.

Комитетът реши да разгледа отново тези дела най-късно през декември 2021 г.

Последните бележки и решения на Комитета на министрите относно тези дела могат да бъдат намерени тук: English ([Notes and Decisions](#)), French ([Notes and Decisions](#)), Bulgarian ([unofficial translation](#))